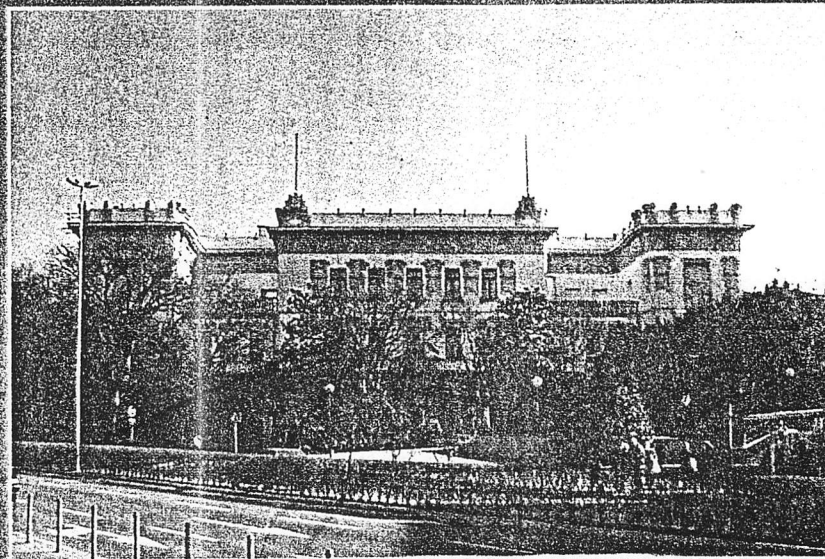

**ŠKOLA BEZ
SLABIH UČENIKA**

**SCHOOL WITHOUT
UNSUCCESSFUL PUPILS**

PULA, 2004.

Nakladnik/ Published by:

Filozofski fakultet u Puli/ Faculty of philosophy in Pula

Za nakladnika/ For Publisher:

Prof. dr. Robert Matijašić

Voditelj projekta/Glavni istraživač/ Leader of the project/ Main

explorer

Prof. dr. sc. Marko Stevanović, PhD

Recenzenti/ Reviewers:

Prof. dr. Marijan Blažič, Ljubljana (Slovenija), prof. dr. sc. Grozdanka Gojkov, Vršac (Srbija), prof. dr. sc. Anđelko Mrkonjić, Split (Hrvatska), prof. dr. Nikola Petrov, Skopje (Makedonija), prof. Adem Bajrić, Tuzla (Bosna i Hercegovina), prof. dr. Tatjana Devjak, Ljubljana (Slovenija)

Znanstvenoorganizacijski odbor/Scientificorganizing board:

prof. dr. sc. Marko Stevanović (Hrvatska), prof. dr. sc. Robert Matijašić (Hrvatska), prof. dr. Blaž Kitanov (Makedonija), prof. dr. Vladimir Kadum (Hrvatska), mr. Pavao Skok (Hrvatska), prof. dr. Nikola Mijanović, (Crna Gora), prof. dr. Aurel Božin, (Srbija), mr. Svetla Shapkalova (Bugarska), prof. dr. Olivera Gajić (Srbija) prof. Nusreta Kepes (Bosna i Hercegovina), prof. Miroslav Sulčić (Hrvatska), prof. Anđelko Pucić (Hrvatska), prof. dr. Jana Kalin (Slovenija), prof. dr. sc. Tullio Persi (Hrvatska).

Tehnički urednik/ Technical Editor:

Prof. Darko Važanski

Prijelom/ Layout:

Ivan Štifanić

Tisak/ Printed by: HMKS štamparija, TUZLA

ŠKOLA BEZ SLABIH UČENIKA

SCHOOL WITHOUT UNSUCCESSFUL PUPILS

MEDUNARODNI ZNANSTVENI SKUP
INTERNATIONAL SCIENCE CONFERENCE

ZBORNIK ZNANSTVENIH RADOVA
COLLECTION OF SCIENTIFIC PAPERS

Glavni i odgovorni urednik/ Editor - in- Chief
Prof. dr. sc. Marko Stevanović

PULA, 28.-30. OKTOBRA 2004. GOD.

.....167	SURADNJA ŠKOLE I OBITELJI.....	325
	<i>Prof.dr.sc. Anđelko Mrkonjić</i>	
	<i>Maja Kolega, prof.</i>	
.....176	ŠKOLA BEZ NEUSPEŠNIH UČENIKA – MIT ILI STVARNOST?.....	333
	<i>Dr. Atanasoska Tatjana</i>	
	<i>Dr. Djordjeva Emilija</i>	
H UČENIKA	NARAVOSLOVJE I TEHNIKA NA ELEMENTARNOM STOPNJU KROZ PRIZMO USPEŠNOG	
.....183	DJETETA.....	338
	<i>Izr. prof. dr. Amand Papotnik</i>	
.....188	<i>Dane Katalinić, prof.</i>	
	PROJEKTNI ZADATAK PRI TEHNICI IN TEHNOLOGIJI NE POZNAJE SLABIH UČENIKA.....	343
.....193	<i>Izr. prof. dr. Amand Papotnik</i>	
	<i>mag. Gorazd I. Gumzej</i>	
.....202	<i>Drago Slukan</i>	
	<i>Janez Vrtič</i>	
DAVANJA	USTVARJALNOST UČENCEV PRI RAZISKOVALNEM UČENJU.....	348
.....207	<i>Dr. Tatjana Ferjan</i>	
	UZROČNA OBJAŠNJENJA RODITELJA I ŠKOLSKO POSTIGNUĆE DECE.....	353
	<i>Doc. dr Ivan Jerković</i>	
	<i>Doc. dr Marija Zotović</i>	
	<i>Ruženka Šimonji-Černak</i>	
IGNUĆA U	RELIGIJSKE DIMENZIJE EDUKACIJE ZA RAZVOJ USPJEŠNOSTI UČENIKA.....	361
.....215	<i>As. Svetla Šapkalova</i>	
	ŠOLA BREZ SLABIH UČENCEV PRI POUKU GEOGRAFIJE.....	366
.....228	<i>Dr.sc. Karmen Kolenc-Kolnik, izr. prof.</i>	
	KOMPETENCIJE NASTAVNIKA ZA ŠKOLU PO MERI UČENIKA.....	376
.....235	<i>Doc. dr Svetlana Kostović</i>	
	POSTPEDAGOŠKI IMPULSI ŠKOLE BUDUĆNOSTI.....	381
	<i>dr Milica Andevski</i>	
IKACIONIH	SAVREMENI OBLICI I METODE PRIMENE I KORIŠĆENJA OBRAZOVNE INFORMATIČKE	
.....242	TEHNOLOGIJE KAO GARANT (USLOV, FAKTOR, ČINIOC) EFIKASNIJEG UČENJA TJ. "ŠKOLE	
.....250	BEZ SLABIH UČENIKA I OCENA".....	385
	<i>Prof. Dr Mirčeta Danilović</i>	
.....257	NEKATERI DEJAVNIKI ŠOLSKE (NE)USPJEŠNOSTI.....	393
	<i>Dr. Bezenšek Jana</i>	
	<i>Lahe Danijela</i>	
	<i>Škrilec Mihaela</i>	
I I SREDNJIH	POSEBNE AKTIVNOSTI ŠKOLE KROZ PROGRAMSKE OBLIKE, SADRŽAJE I METODE RADA,	
.....264	KOJE POTIČU OBRAZOVANJE BEZ SLABIH UČENIKA.....	403
	<i>Delfina Arapović, prof.</i>	
.....270	<i>Čedomir Ružić, prof.</i>	
.....276	ČUVSTVENO INTELIGENTAN UČITELJ – VODITELJ USPJEŠNOG I EFIKASNOG ODGOJNO-	
	OBRAZOVNOG PROCESA.....	408
	<i>Mr. sc. Jasmina Starc</i>	
NJA NA	INDIVIDUALNI PRISTUP U RADU SA AUTISTIČNOM DJECOM: NEOPHODNOST INTEGRACIJE	
.....280	EMOCIONALNOG I KOGNITIVNOG.....	416
	<i>Dijana Toljanić, dipl.def. soc. ped.</i>	
CIJOM U	VZGOJNOIZOBRAŽEVALNI UČINEK POZNAVANJA OTROKOVIH PRAVIC.....	421
.....290	<i>Darinka Jakomin, dipl.VPO, svetnik</i>	
ENIKA.....297	FUTUROLOŠKE PEDAGOŠKO-PSIHOLOŠKE IMPLIKACIJE NA SOVREMENU ŠKOLU.....	427
	<i>Doc. d-r Vladimir Mihajlovski</i>	
OPERACIJA	PODRŠKA EDUKACIJSKOJ USPJEŠNOSTI UČENIKA S POSEBNIM OBRAZOVNIM POTREBAMA	
.....306	432
	<i>doc.dr.sc.Štancić Zrinjka</i>	
	<i>mr.sc.Ivančić Đurđica</i>	
JE ŠKOLE.....311		
.....320		

ŠKOLA BEZ NEUSPEŠNIH UČENIKA – MIT ILI STVARNOST?

SCHOOL WITHOUT UNSUCCESSFUL PUPILS: MYTH OR REALITY?

Dr. Atanasoska Tatjana
Dr. Djordjeva Emilija
Pedagoški Fakultet Bitola,
Pedagoški fakultet Stip
Makedonija

Rezime:

Brzina, efikasnost, efektivnost, dinamičnost su najveći sinonimi današnjega življenja. Čovjek je u grčevitoj potrazi puteva kojih će sve u njegovom životu postati brže, efikasnije, efektivnije. Čini nam se da je čovjek prosto opsjednut sa njegovim ciljem: da postigne što je moguće više uspjeha, tako da bi njegov život bio što je moguće manje neuspješniji. Upravo zbog tih razloga pojmovi "uspjeh", kao i pojam oponentnog značenja su esencijalni pojmovi o kojima pedagozi pokazuju interesovanje, kao i sociolozi i filozofi. U cilju postizanja što viseg nivoa efikasnosti i uspjeha u školskom radu u zadnjih nekoliko godina učinjeni su veliki pomaci što je jasno vidljivo kroz veoma bogate teoretske elaboracije ovoga problema, kao i kroz realne poteze da se nešto u tome pravcu učini u praktičnom školskom radu. Pri sućavanju sa ovim problemom smatramo da je neophodno da podvućemo neke činjenice oko mjerenja uspjeha ili neuspjeha koji su indikatori uspjeha ljudskoga rada kao individualno postignuće, kao i da povežemo subjektivnu i objektivnu evaluaciju uspjeha koji je postignut u školi. Na kraju prezentujemo nekoliko stvari i problema o kojima smatramo da posjeduju nepromjenljivu sustinu radi kojih se u stvari dovodi u pitanje samo diskutovanje oko potpune eliminacije neuspjeha i postizanja samo uspjeha.

KLJUCNI POJMOVI: Efikasnost, efektivnost, uspjeh, neuspjeh, procjena uspješnosti

Abstract:

Fastness, effectiveness, dynamity are the major synonyms of nowadays living. It seems that man is in a condition of constantly searching after the ways which will make everything in his live to be more efficient, more effective and of course to be in a situation to do things in the fastest and easiest way. We will not make a mistake if we claim that man is obsessed to achieve his aim: in his live failures will be unknown thing and will be as much as possible success. Therefore terms "success" and of course term with opponent meaning are essential terms which attract attention of sociologists, psychologists and pedagogists as well. With their common analyses of theoretical and practical problems of school work in last few years they made real progress in achieving higher level of success. But they also made progress by proposing practical steps, new strategies which will offer to each child to have a success. In this subject we also consider that is necessary to point out that at school level is very difficult and complicated to impose classical methodology of measurement of school success and school failure. To prove this opinion we try to point out few facts about this problem which in fact put under the question discussion about total elimination of failure and achieving only successes.

KEY WORDS: Efficiency, effectiveness, success, failure, estimation of successness

Jedna od retkih institucija koja od davnina prati čovjeka uporedno sa njegovim rastom i institucija koja izravno odražava njegovu moc i podem jednako kao i njegove trenutke slabosti svakako je škola. Kroz sva ta stoljeća postojanja u njenim se okvirima neprestano odvija proces odgoja i obrazovanja, proces koji je doživio temeljite promjene koje su bile kvantitativnog i kvalitativnog karaktera. Raznovidne promjene koje se odvijaju permanentno ne znace nista drugo do kontinuirane težnje da taj proces učine što efikasnijim

i efektivnijim , pri čemu termini "efikasnost " i "efektivnost " upotrebljavaju se u različitom kontekstu i značenju . Razlike u kontekstu i značenju ovih termina proizlaze iz toga što oni mogu biti stavljeni u funkciji zadovoljavanja zahtjeva koji dolaze od strane različitih konsumentenata koji su uključeni u procesu odgoja i obrazovanja . U dugom historijatu postojanja ovih institucija vremenski rok otpocinjavanja pravog tretiranja efikasnosti i efektivnosti je relativno novijeg datuma , ili drugacije receno relativno kasno stvari dolaze na svoje mesto . Tako , danas najbitnija kretanja oko podizanja nivoa efikasnosti i efektivnosti odgojno –obrazovnog procesa u centru svoga zanimanja postavljaju čovjeka—pojedince . Istodobno čovjek – pojedinac pretstavlja i startnu i završnu poziciju , ili stožer oko i radi koga svi odgojno – obrazovni potezi nalaze svoj smisao . Moramo sa žaljenjem konstatovati da ovakve tendencije jos nemaju univerzalni i planetarni karakter , mada one postoje kao tendencije u mnogim razvijenim zemljama u kojima je sprovedena realna teoretska procjena , koja je propracena sa pokusajima da se u tom pravcu obogati i pedagoska praksa . Bogatstvo odgojno – obrazovnih tradicija kao i razlicitost u pogledu uredjenja različitih zemalja u kojima se odvija odgojno – obrazovna praksa su u stvari odlucujuce determinante koje pridonose da stanje bude upravo takvo kakvo jeste – dok se jedni jos bore sa nepismenoscju , drugi se nalaze na putu ka potpunom dolasku do čovjeka – pojedinca putem izgradnje strategija koje to i realno omogucuju .

Čovjekova vrsta do sada je mnogo puta dokazala i pokazala da ona ne priznaje neuspjeh kao stanje koje može potrajati duže vreme . To je nepoznata kategorija i kao pojedinačno , i kao kolektivno iskustvo . Za volju istine mora se reci da su mnoge njegove zalozbe u odnosu na mnoga zbivanja više puta bile propracene neuspjehom , ali samo privremeno . Njegova urodzena znatizelja kao i nepomirenje sa preprekama u kojima je nailazio uporedo propraceno sa usavršavanjem njegovih moci saznavanja su uveliko pridonele mnogi od neuspjeha da budu zamjenjeni uspjesima . Cini nam se da i nema područja čovjekovog zivota do koga nije stigao čovjekov pogled , a da nije uspio da učini nešto kako bi on što više usao u njegovu sustinu , a ne samo zabilježio da to područje postoji , da je postojalo , ili da će ga biti u budućnosti u prostoru i vremenu . Njegov je duh takav da ima tu sposobnost pronicljivosti u dubini pri čemu se ne zadovoljava samo površinskom percepcijom pojava i procjesa . Upravo ti pokusaji da se udze u sustini , koja je redovito negde duboko ispod površine čine da čovjek doživljava i neuspjehe na putu ka njenog razotkrivanja . Medzitim neuspjeh se uopće ne smije uzimati kao tragicni događaj koga treba traumaticno doživjeti . Mnogo puta do sada je bilo potvrđeno da je uspjeh draži kada je postignut ne u jednom mahu , ne odjedanput , ne potpuno . Svi veliki čovjecanski koraci i postignuća su rezultati mukotrpane historije ispunjene razocaranjima zbog poteskoca koja nisu se mogla odjedanput prevazici . Svakako da svi mi prizeljkujemo one skracene varijante postizanja uspjeha , ali sa druge strane zivot nas poducava i upucuje na to da treba da naucimo kako da prihvatimo i da zivimo sa onom varijantom koja je duža , ili drugim recima u neuspjehu treba da prepoznavemo i iz njega da izvlacimo motivaciju i energiju kako bi ulozili što veći napor koji bi nas odveo do uspjeha . To je u potpunosti prirodan tok zbivanja koji je čovjecanstvo prihvatilo kao ekstra doping , a ne kao konacnu , završenu stvar koja zaustavlja sva njegova buduća nastojanja .

Što ako pojam "neuspjeh " uopće ne bi bilo poželjno da povežemo sa institucijom "škola " ? Koliko bi bilo realno očekivati i tvrditi da smo dosli u stanju kada taj pojam je nepoznanica u školskome radu ? Koliko je ta tvrdnja podložna provjeri , koliko je to vjerodostojno , nešto što se može provjeriti i dokazati , i na kraju krajeva je li to najvažnija

otrebljavaju se u
mina proizlaze iz
dolaze od strane
anja . U dugom
pravog tretiranja
o relativno kasno
podizanja nivoa
svoga zanimanja
i startnu i završnu
aze svoj smisao .
rzalni i planetarni
jama u kojima je
a se u tom pravcu
kao i razlicitost u
ovna praksa su u
ivo kakvo jeste -
unom dolasku do

priznaje neuspjeh
ao pojedinačno , i
jegove zalozbe u
umo privremeno .
ojima je nailazio
veliko pridonole
i nema podrucja
eo da ucini nesto
lrucje postoji , da
v je duh takav da
umo povrsinskom
 , koja je redovito
i putu ka njenog
ni dogadzaj koga
uspjeh drazi kada
vjecanski koraci i
g poteskoca koja
no one skracene
uje na to da treba
duza , ili drugim
ivaciju i energiju
nosti prirodan tok
nacnu , završenu

stitucijom "škola
ada taj pojam je
ri , koliko je to
je li to najvažnija

stvar i ujedno najurgentnija ? U nasim analizama pojam " neuspjeh " koji se odnosi na skoli i skolskome radu pokušali smo direktno povezati sa dva druga - "efikasnost " i "efektivnost " , pojmovi koji nam se cine kao najpogodniji u pogledu iskazivanja i mjerenja postizanja uspjeha ili neuspjeha u skoli . Pri ovome jasno se podrazumjeva da pozitivna konotacija oznacava postizanje uspjeha , a negativna odnosi se na neuspjesnost , razume se uz pretpostavku da ono sto je efikasno i efektivno rezultira sa uspjehom , a ono sto je neefikasno i neefektivno dovodi do neuspjeha . U svemu ovome najvažnije pitanje je : o cijemu to uspjehu ili neuspjehu je zapravo rijec ?

Svakako da nas najviše od svega zanima uspjeh ili neuspjeh koji pokazuju i postizu ucenici u skoli . Upravo zahvaljujuci mjerenju njihovoga postignuca vrsi se procjena efektivnosti i efikasnosti skolskoga rada , a to mjerenje podrazumeva :
pragmaticni odgovor inicijativima koje dolaze od obrazovne politike ;
posvjecenost koriscenju kvantitativnih metoda
interes ka bavljenju sa formalnom organizacijom škole
stavljanje u centru paznje output-a o kojima se smatra da su dobri i ne dovode se u pitanje
Istrazivanja na polju efektivnosti su veoma znacajni radovi , ali pri njihovom provodzenju javljaju se odredzene poteskoce koje proizlaze od samoga karaktera i prirode predmeta istrazivanja . Istrazivaci koji su se bavili sa ovom problematikom imali su realnu mogucnost da primete vise problematicnih punktova koji pridonose da se rezultati istrazivanja tumace sa razlicitih kutova i da se pri tom uzimaju u razmatranju vise aspekata . Najprije sami pojmovi "neuspjeh " kao i "uspjeh " su spornog karaktera . Koji su to parametri prema kojima mi mozemo sa dovoljnom egzaktnoscu utvrditi i nedvojbeno reci da je neki od ucenika postigao uspjeh , a onaj drugi nije ? Postoje li univerzalni pokazatelji koji ce nam dati to pravo da tvrdimo da su bas ovi ucenici postigli uspjeh , a da drugi nisu . Vec davno je nadminuta praksa donosenja misljenja oko postizanja uspjeha ili neuspjeha samo na osnovu rezultata koji su postignuti u formi skorova na odredzenim testovima koji su iz odredjenog nastavnog predmeta ili nastavne oblasti . Prosto i jednostavno ucenik ne ulazi u skoli kao prazni lonac u kome se tamo unose razlicite tacno odmerene kolicine produkata koji pri pripremi uopce se ne mjesaju , vec se cuvaju odvojeni i uvijek su na raspolozljivosti - on ih moze koristiti u svako doba kad od toga ima potrebe , tako da ih on prezentuje , a mi pomocu adekvatne aparature merimo i procjenjujemo kolicinu pohranjenih produkata . Skolski je rad mnogo slozenija i komplikovanija stvar , ne radi se o prostom natrupavanju faktografije koja nikome i nicemu ne služi osim da bude premerena kada se za to ukaze potreba . Zahvaljujuci slozenoscu odgojno-obrazovnog procesa u skoli se izgradzuje kompletan covjekovi personalitet , ili drugim recima njegove stavove , crte licnosti , karakterne osobine , interesi , tu se oblikuju i nasocavaju njegove emocije , on tu usvojava odredjeni sistem vrijednosti i vrijednosne orijentacije , oformljuje svoj pogled na svijet i jos mnoge , mnoge stvari koje predstavljaju output-i ovoga slozenoga procesa . Sa zaloscu moramo konstatovati da ovi output-i jos uvijek nisu na istoj razini vaznosti kao sto su to znanja koja ucenici usvajaju . Uopce uzevsi- moze li se izmjeriti uspjesnost ili neuspjesnost u pogledu ovih stvari , i sa kojom preciznoscu ? I o kome to uspjehu i neuspjehu mi govorimo ? U svakome slucaju moramo uvijek imati u vidu da se u pogledu postizanja uspjeha ili neuspjeha redovito ukljucuje subjektivna procjena , pri cemu za nekoga je važniji napredak u odgojnome , a za nekoga u obrazovnome podrucju . Treba reci i to da su u svima aspektima covjekove licnosti i njegovoga oblikovanja ukljuceni i mnogi drugi ciniooci koji izlaze izvan okvira škole , sto jasno ukazuje na cinjenicu da škola ima veliki znacaj , ali on nije u svakome slucaju presudan i odlucujuci.

Da bi mogli govoriti o skoli u kojoj postizanje neuspjeha je nepoznata stvar najprije trebamo se decidno izjasniti oko toga sta u stvari podrazumjevamo kada govorimo o "uspjesnome" i "neuspjesnome" uceniku, jasno da identifikujemo parametre prema kojima ce biti izvršeno "mjerjenje" i izvlacenje zakljucaka. Zatim slijedi da pristupimo ka razrjesjenju konfuzije koja bi mogla nastati oko pitanja: na sta ce se u stvari odnositi zakljucci: dali ce se poci od nekakve cjelokupne procjene, ili ce se kao opredjeljujuci faktor uzeti stanje u nekog konkretnog podrucja, nivo znanja iz podrucja neke teme, nastavnoga predmeta, ili u vidu ce se uzeti vjestine, ili mozda sposobnosti primjene znanja. Problem se daleko vise uslozjava kada imamo namjeru istrazivati i mjeriti postizanje uspjeha ili neuspjeha koji pokazuju ucenici na polju kritickoga misljenja iz prostoga razloga sto to je nas sadasnji radni cilj u skolama. Koliko smo mi uistinu spremni da procjenjujemo i izvodimo zakljucke o ovome, t.e. imamo li najprije obuku da tako nesto ucinimo na naucnoj bazi i sto dalje sa time? Koliko imamo u vidu to da je uistinu neophodno prici stvarima iz ovoga kuta i da je krajnjije vrijeme da prevazidzemo tradicionalnost u pristupu: sto veća kolicina znanja iz sto vise podrucja na steti osposobljenosti da se ovlada divergentnim nacinom misljenja.

Dolazimo do jos jedne kriticke tacke oko koje su se uistinu pokretale brojne diskusije – postizanje uspjeha ili neuspjeha u pogledu primjene znanja u zivotnoj i radnoj praksi. U stvari pravo pitanje je: koju vrstu znanja trebalo bi preferirati u kvantitativnome i kvalitativnome smislu – opceobrazovna, opcestrucna ili uskostrucna? Koji cemo to kriterij uzeti kao relevantni pri procjeni ovoga pitanja?

Stvari i dalje nastavljaju da se komplikuju kada na dnevni red dodze pitanje: sto je sa procjenom uspjesnosti vjestina komunikacije koje posjeduje svatko, sa emocionalnom izgrađenoscju, sa osposobljenoscju za samoobrazovanjem, sa vrijednosnom uobicenoscju, ali i nacinom ponasanja svakoga pojedinca prema kriterijima eticki prihvatljivoga, sto je sa samopovjerenjem, sto je sa njegovom osposobljenoscju da ispuni svoje slobodno vrijeme sa stvarima koji bi bile od velike koristi za njega, sto sto je sa njegovom osposobljenoscju da izađe na kraj sa naplivom agresivnosti u svakodnevnome zivotu, sa bolestima zavisnosti koji ga vrebaju sa svih strana... Spisak ciljeva koji trebaju biti realizovani u okvirima skole kroz odgojno – obrazovnoga rada je veoma dugacak i pre svega u krajnoj mjeri komplikovan. Ciljevi dolaze sa svih mogucih strana: zajednica ih propisuje, sami ucenici imaju svojih ciljeva, tu su i roditelji sa svojim zahtjevima, prosvjetni radnici takodze se itekako bave njima.

Uopce ne bi bilo pogresno nakon sve ove analize postaviti pitanje: u kojoj je mjeri realno ocekivati da negdje postoji skola u kojoj svi ucenici u svakome pogledu postizu samo uspjehe i kojima neuspjeh je nepoznanica. Mozemo li zamisliti situaciju kada bi unutrjasna kao i spoljasna procjena efektivnosti i efikasnosti odgojno-obrazovnoga rada u okvirima jedne skole pokazati da u njoj u potpunosti izostaje neuspjeh?

Opredjeljujuci se za poziciju koja kaze da ovakvo skoro idealno stanje vise nalikuje na prizeljivanje postizanja idealnosti, nego sto se to uistinu moze postici, ipak ovom tvrdnjom uopce nemamo namjeru negirati sva ona nastojanja koja cini naucna misao u pravcu pronalazenja puta ka postizanju ovoga cilja. Svi poduhvati koji su ucinjeni u cilju jacanja i ucvrscavanja odgojno-obrazovnoga rada sa krajnjim ciljem da se eliminiše neuspjeh kod ucenika su uvijek korisne i radnje koje treba pozdraviti i objerucke prihvatiti

znata stvar najprije
kada govorimo o
parametre prema
edi da pristupimo ka
se u stvari odnositi
e kao opredjeljujući
drućja neke teme.
osti primjene znanja
i mjeriti postizanje
i iz prostoga razloga
ni da procjenjujemo
o nesto ucinimo na
u neophodno prici
onalnost u pristupu
nosti da se ovlada

brojne diskusije –
i radnoj praksi . U
kvantitativnome i
koji cemo to kriterij

pitanje : sto je sa
sa emocionalnom
nom uobicenoscu ,
vatljivoga , sto je sa
slobodno vrijeme sa
osposobljenoscu da
volostima zavisnosti
ni u okvirima skole
a u krajnoj mjeri
isuje, sami ucenici
radnici takodze se

oj je mjeri realno
postizu samo
kada bi unutrjasna
rada u okvirima

je vise nalikuje na
ostici, ipak ovom
ni naucna misao u
su ucinjeni u cilju
n da se eliminise
objerucke prihvatiti

U prilogu pokusaja da pridzemo blize ideji da stvorimo skolu u kojoj neće biti neuspješnih ucenika ucinjeni su doista veliki broj poduhvata koji sa svih mogucih pravaca "napadaju" skolu i omogucavaju joj da se uputi ka procesu sebeusavršavanja koji bi rezultovao sa postizanjem uspjeha i po vertikali i po horizontali kod svih ucenika . Zajednica nastoji da "naruci" samo neke opće potrebstine na adresi odgojno-obrazovnoga sistema ostavljajući slobodnoga prostora i slobode odgojno-obrazovnim institucijama da nezavisno planiraju svoje aktivnosti istazujući uporedu i potrebe zajednice i potrebe pojedinca . Intenzivna proučavanja u podrućju menadžmenta u školstvu idu u tome pravcu , u tom pravcu su i intenzivna istraživanja u pogledu suvremenih strategija odgoja i obrazovanja koje u sustini svaka na svoj poseban način nastoji da da svoj doprinos u pravcu otklanjanja neuspjeha , insistiranje da se istraze sve sposobnosti i vjestine koje treba da posjeduje svaki nastavnik nalazi se na tome putu jos jednu stepenicu vise , kao i iskoristavanje svih mogucnosti za saradnju sa porodicom od cega se smatra da će najvise koristiti imati svaki ucenik ponaosob.

Ostaje da podvućemo da se u sustini radi o multikompleksnome problemu koji ostaje otvoren ispred pedagogoske nauke kao izazov kojega je ona prihvatila i u cijemu susretu ona polazi sa svim raspolozljivim sredstvima ne negirajući ga i ne stavljajući ga po strani . Takodze u snazi ostaje i cinjenica da je skola kao kompleksna institucija koja djeluje i zivi u jos kompleksnijem okruženju koje je redovito u procesu promjena ciji cilj nije nista drugo do postizanja efektivnosti i efikasnosti izrazeni upravo preko maksimalne inhibicije neuspjeha ucenika . Na putu ka realizaciji toga procjesa nalaze se brojne barijere koje se lakše ili teže savladuju . Ali sve dok u procjeni uspješnosti svoj udeo ima subjektivna dimenzija ostace i neophodnost da koristimo oba pojma: "uspjeh" i "neuspjeh" t.e. oni će i dalje ostati dio stvarnosti . Previše je komplikovana ljudska jedinka i ono sto ona zeli postici , kao i sve ono sto se od nje trazi da postigne naspram ono sto ona uistinu može postici da bi mogli olako odbaciti neuspjeh kao mogucu varijantu . Uspjeh kao i neuspjeh su sasvim prirodni rezultati koji nas vuku ka progresu , pa iz tog razloga možda bi bilo realnije i korisnije da radimo na time da neuspjeh svedemo na najmanju mogucu mjeru da ne bi dosli u situaciji da rasipamo svoju energiju uzalud trudeći se da potpuno eliminisemo neuspjeh kod ucenika .

LITERATURA

- Holland,P. "Beyond measure :Neglected Ellements of accountability in Schools "Eye on Education, March 2004
Institut za Obrazovanje na Nežzinoto Kralsko Visocestvo: Kolku e dobro naseto uciliste ? (prevod na Makedonski jazik) Izdanje 2002
Kirkpatrick,W.D. " Must school failyre be so repetitive ? " The Daily News, May 2003
Peterson E.P, West,M. "No child left behind? The politics and Practice of school accountability" Paperback . October 2003
Wrigley,T. "Schools of hope" Threntham Books , 2003
Weiner,G . "Auditing failyre: Moral competence and school effectiveness " Unea University Sweden 2003